

עין משפט
גזר מצוה

1 א מ"י פ"ו מהלכות
שבת ה' ס'
1 ב מ"י ט' ס' ס' ט'
2 ג ד ה ט' ט' ס' ס' ס'
ס'

י"ט:

עושיין פסין פרק שני עירובין

מסורת הש"ס

(6) [שבת ט' ע"ג] מ"א
ובלד שרידה (3) ומספח
פ"ה ט"ו (7) [מספ"ט מ"א
ה"ט] (8) [לעיל ט"ו] (1) ט'
[מספ"ט מ"א] (1) [ג' ע"ה מ"ה
וה"ו] (8) [שבת ט"ז ע"ג]
ע"ה]

הגרות הב"ח

(6) נ"ב' משום דכתיב
למינוח ט"פא כשגש
עשרה תנא רישא בעשר
כשגש עשרה היא ט"פ
ה"חין (3) ט"ה ד"ה מ"י
גונו וכו' אלג קנה קנה
פחות: (3) ד"ה מ"י שלשה
ו"י דל"ן עובי שלשה
גנובה עשרה:

מוסף רש"י

ד"צת הקנים. קנים
מחזיקים, חילת ט"פ
נטועים כמסר מחילה
(לעיל 10) היה שם
אילן. נכסו נדחתו ק"ח.
היה נחמה הפחות אלן
שעמו אלמא ללג לז' וכו'.
1) או גדר מרובע
אמה על אמה. כל גדר
סמם על אגניו הוא אילן
שיא אמה על אמה מי
לחלקו נכסו מחילתו אמה
למחצה ומהו למסן או
לדרום (ט"ז).

רבינו חננאל

קאמר הללו דיר מוקצה
חצר סתם תורת מחיצה
עליהן ומרצתן בעשר.
אבל ביראת תורת פסין
עליהן ופירצתן ב"ג אמה
ושליש. בעא מיניה אביי
מיהב תל המלקט עשרה
מתוך ארבע נידון משום
דיומה אי לא. איל
חגיגות. היתה אבן
מוכזבת בראש הדיח, ורואין כל שאלו תחלק
יש בה אמה לכאן ואמה
לכאן נידון משום דיומה.
ואי לא אינו נידון משום
דיומה. ר' ישמעאל ב"ר
יוחנן כן ברובא אמר
אילו היה אבן עגולה
ורואין כל שאלו תחלק
ותחלק ויש בה אמה לכאן
ואמה לכאן נידון משום
דיומה. [שמעון ב"ר יוחנן]
דחל המלקט ר' טפחים
גובה מתוך ד' אמות אורך
נידון משום דיומה. וזכר
בעא מיניה חיצת הקנים
קנה קנה פחות מ"ג טפחים
נידון משום דיומה אי לא.
ופשט ליה מיהא דמיא
היה שם אילן או גדר או
חיצת הקנים נידון משום
דיומה. ואי חיצת הקנים
דקתני לאו חיצת קנים
(פחות) קנה קנה פחות
משליש קו. וידין לא. ואי
חיצת קנים גודרייתא דקני
הן. פי' עיקר הקנים שהן
מחזיקין כולן באילו קנה
אחר. אי הכי היינו אילן.
כלומר גודרייתא דקני
דומתין לאילן ששיקרו אחד
אמרינו ספורין כו'. דאי
תרי גונוי אילן. איבא
דאמרי (הכל) [בפ"ה ג'
(ט"ט) [שפ"ט] ליה
גודרייתא דקני בעא מיניה.

שן כעשר. אמות ששה נקד. ולקמן פריך מאי כעשר הא עשר
מכוונות הן: כ"ג ו"ד. שמונה נקד ילאו מכלל שלש עשרה ולכלל
י"ד לא נלא ד"ג אמה ושליש הן: בצור. רחב שמונה אפי' ל"מ
לא נענין פשוטין דמי מרחיק כדי רלשה ויכנה דהיינו שמי אמות לכל
רוח נמצא החלל שנין ב' המחיצות

שמי עשרה אמה והפסין רחבן אמה
לכל רוח זה כנגד זה נמצא בין פס
לפס שיעור פתח עשר אמות ור'
מאיר כהני שרי: **בצור ספיס עשרה.**
דמי מרחיק שמי אמות מכאן וכנגד
מכאן יש חלל המחיצה י"ו אמה ומתן
שמי אמות עומד הכי בני זה לזה י"ד
פרוץ וכולו האי אל שרי רבי יהודה
ובענין פשוטין לכל ד' מכלל ד' וזל
איכא י"ד אמות. ולקמן מפריש איכא
משי ליה: **טעמא.** לדרב פפא כמתני'
דקתני לר' מאיר שמה בקד ולרבי
יהודה שמונה בקד וממילא שמינין
ד"מ עשר בהבדלת עשר ור' יהודה
שרי בהבדלת שלש עשרה אמה ושליש
וכי קבעי ר' מאיר פשוטין ביומא
מעשר קאמר: **רב פפא הך כרייתא.**
דמתא שיעורא דעובי הפחות לא
שמייע ליה ובמתני' לא פריש להו
ואתא רב פפא לפרושי לן מתימין
דשיעורא דר' מאיר עשר אמות ודר'
יהודה שלש עשרה אמה ושליש והקנים
רב פפא מדעתו למה שגונו כברייתא
דרבאש ורובה שמי אמו' ועובייה אמה
ושני שלישי אמה: **האריך כדיומין.**
יותר מאמה לכל ד' עד שהעמיד ריח
שנימיס על עשר אמות: **סו.** דווקא
פשוטין קאמר דכיון דהרחיקין יותר
משיעור חכמים בענין עובי בני בני
ולא קני בהארכת דיומין אלל מרחיק
פורחא מן הפס ונתן טס פשוט וכן
לאידך גיסא משום דליהו היכירא או
דילמא כיון דסוף סוף עשר ריח הוא
דאיכא לא מיתסר: **לר' יהודה.** ללא
דלכך פשוטין יו עדיפא ליה פשוטין
עדיפי ליה ומרחוקין מן הדיומין י"ג
אמה למיהו היכירא בני בני ולא קני
בהארכת דיומין או להארכת דיומין
עדיפא ליה יו עדיפא ליה דהאי גיסא
ודהאי גיסא ולבטלה: **כמה הן מקורבין.**
לצור: **אפילו כור.** ובלבד שירנה
בפסין: **יותר מניס ספחים אסור.**
שזה שיעור היקף שלל כתיקו: **דיר.**
מוקף לדירה שהרובה דר טס בלילה:
ו **מחיסא.** שלימה היא: **ואלו פסין**
הן. וכן כל אחד ואחד שלש עשרה
אמות ואין עומד אלל פס אמה בין כל
שלש עשרה ושלש עשרה. אלמלא לרבי
יהודה פשוטין עבדי דאי כדיומין

שהן כעשר דברי ר"מ ר' יהודה אומר בשלש
עשרה אמה וכארבע עשרה אמה כעשר הא
עשר היוין משום דבעי למיתנא סיפא בשלש
עשרה (6) בשלש עשרה טפי היוין משום דבעי
למתני כארבע עשרה וכארבע עשרה הא לא
הויה אמר רב פפא יתירות על שלש עשרה
ואינו מגיעות לארבע עשרה א"ר פפא בבור
שמונה דכ"ע לא פליגי דלא בעינן פשוטין
בבור שתיים עשרה דכ"ע לא פליגי דבעינן
פשוטין כי פליגי משמונה עד שתיים עשרה
לר' מאיר בעינן פשוטין לר' יהודה לא בעינן
פשוטין ורב פפא מאי קמ"ל תנינא רב פפא
כברייתא לא שמייע ליה וקמ"ל כברייתא:

שהן כעשר דברי ר"מ ר' יהודה אומר בשלש
עשרה אמה וכארבע עשרה אמה כעשר הא
עשר היוין משום דבעי למיתנא סיפא בשלש
עשרה (6) בשלש עשרה טפי היוין משום דבעי
למתני כארבע עשרה וכארבע עשרה הא לא
הויה אמר רב פפא יתירות על שלש עשרה
ואינו מגיעות לארבע עשרה א"ר פפא בבור
שמונה דכ"ע לא פליגי דלא בעינן פשוטין
בבור שתיים עשרה דכ"ע לא פליגי דבעינן
פשוטין כי פליגי משמונה עד שתיים עשרה
לר' מאיר בעינן פשוטין לר' יהודה לא בעינן
פשוטין ורב פפא מאי קמ"ל תנינא רב פפא
כברייתא לא שמייע ליה וקמ"ל כברייתא:
ההדן
ארויך יות"ר בת"ל חיצת הצ"ר שיבשה סימן: בעא מיניה אביי מרבה האריך
כדיומין כשיעור פשוטין לר"מ מהו א"ל תניתיה ובלבד שירבה בפסין מאי
לאו דמארך כדיומין לא דמפיש ועבד פשוטין א"ה היא ובלבד שירבה
בפסין עד שירבה פסין מיבעי ליה תני יעד שירבה פסין א"ר א"ל תניתיה
ובלבד שירבה בפסין מאי לאו דמפיש ועבד פשוטין לא דמארך כדיומין
הכי נמי מסתברא מדקתני ובלבד שירבה בפסין ש"מ בעא מיניה אביי
מרבה יותר משלש עשרה אמה ושליש לר' יהודה מהו פשוטין עבד או
כדיומין מאריך א"ל תניתיה יכמה הן מקורבין כדי ראשה ורובה של פרה
וכמה מרוחקין אפי' כור ואפי' כורים ר' יהודה אומר בית סאתים מותר יותר
מבית סאתים אסור אמרו לו לר' יהודה אי אתה מודה בריר וסדר ומוקצה
וחצר אפילו בת חמשת כורים ואפי' בת עשרה כורים שמונה אמה להן זו
מחיצה ואלו פסין ואם איתא זו מחיצה וזו (היא) מחיצה מיבעי ליה הכי קאמר
זו תורת מחיצה עליה ופרצותיה בעשר ואלו תורת פסין עליהן ופרצותיהן
בשלש עשרה אמה ושליש בעא מיניה אביי מרבה תל המתלקט עשרה מתוך
ארבע נידון משום דיומא או אינו נידון משום דיומא א"ל תניתיה ר' שמעון בן
אלעזר אומר יתירות שם אבן מרובעת רואין כל שאלו תחלק ויש בה אמה
לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומא ואם לאו אינו נידון משום דיומא רבי
ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר היתה שם אבן עגולה רואין כל
שאלו תחלק ותחלק ויש בה אמה לכאן ואמה לכאן נידון משום דיומא וכן
לאו אינו נידון משום דיומא כמאי קא מפלגי מר סבר חד רואין אמרינן תרי
רואין לא אמרינן ומר סבר אפי' תרי רואין נמי אמרינן יבעא מיניה אביי מרבה
חיצת הקנים קנה קנה פחות משלשה נידון משום דיומא או לאו אמר ליה
יתניתיה יהיה שם אילן או גדר או חיצת הקנים נידון משום דיומא מאי לאו
יקנה קנה פחות משלשה לא גודרייתא דקני אי הכי היינו אילן ואלא
מאי קנה קנה פחות משלשה היינו גדר אלא מאי אית לך למימר תרי גונוי
גדר הבא נמי תרי גונוי אילן איכא גודרייתא דקני קא מיבעיא ליה
גודרייתא דקני מאי א"ל תניתיה היה שם גדר או אילן או חיצת הקנים נידון
משום דיומא מאי לאו גודרייתא דקני לא קנה קנה פחות משלשה אי
הכי היינו גדר ואלא מאי גודרייתא דקני היינו אילן אלא מאי אית לך למימר
תרי

שהן כעשר אמות. לא שייך למיפק מנייהא אחא לאשמעינן
דמפריך כפ"ק דקדושין (דף ט.) כיון דלא השמיענו מנין פרות:
בבור שתיים עשרה כ"ע לא פליגי. הוה מני למנקט בצור אמת
עשרה ושלש ומשהו ולא דק: **רב פפא כברייתא א**

שמיין י"ה. והא דמני לעיל אנרייתא
יתירות על שלש עשרה היינו נתי
דשמעה: **ואם איתא** זו היא מחיצה
וזו היא מחיצה טיבעי י"ה. קשה
הכלא פשיטא ליה להארכת דיומין
עדיפי מפשוטין ועליל אלילא דר"מ
משמע ליה איפכא וי"ל דלעיל בעי
הכי דכי נמי נאריך כדיומין יהיה
פרוץ מרובה דלא פשוטין עדיפי
דאיכא הכי טפי אלל הכא איירי
נרמח הרבה שאל נאריך הדיומין
יהיה עומד מרובה דקתני אי אמה
מורה נדיר וסבר ומוקצה שאלילו
נית י' כוין או יותר מותר לכך פריך
ספיר זו מחילה וזו מחילה מנעי ליה:

מאריך הא מחילה היא: **ופירוסה.** אוקרת ביותר מעשר: **ואלו פורס פסין עליהן.** ויש י"ג אמה בין הארבע להלך ביותר
מניס סאתים לא מיתכסר: **סל המלקט י.** טפחים: **מתוך ד.** אמות. תל משופע אלל מדרונו זקוף קודם שימשך ד' אמות עלה ונתלקט
גובהו ל' טפחים וק"ל בהזקק נמס' שנת דף. ק' דלענין שנת הו רשות היחיד הכא מאי אי קאי כמתוס' א' מן הדיומין מי הו כדיומא
או לא. ולהכי נקט מתוך ד' שאל היה מדרונו משופע יפה ואינו מתלקט לגובה עשרה עד שימשך יותר מד' אמות ואפי' עלה גובהו לשפוע
לעשר אמות דרעא סמיכתא היא: **מרובעס.** אמה על אמה ואינה מחוסרת אלל תליקא שיעטל עובי שנימיס ומיעשה כמרוב דופן לכאן
ודופן לכאן: **עגולה.** מחוסרת חקיקה לחקוק וליתול בלית עגול ולהשוות אלמנעא לפיאותיה ותהא מרובעת ועדיין היא מחוסרת חקיקה:
אמרי' נמי טרי רואין. לר' ישמעאל וזל נמי ככאן עגולה דמי. לתנא קמא לא אמרינן טרי רואין: **חילס קנים.** שיעשה לכאן ולכאן לענין
דיומא: **גודרייתא דקני.** קנים מחוברים הרבה כעץ א' סמוך לארך ומלמעלה הן מתפרשין: **טרי גונוי אילן.** אשמעי' אילן שלל דאיכא למימר
יחלק ויחלק ואשמעי' האי אשמעי' דליכא למימר הכי שרי הואיל ותחמי אחד הוא' כדיומא אלל קנה (ט) פחות מג' לא: **מאי לאו גודרייתא דקני.**
ו"מ דלע"ג דל"ן עובי (ו) ד"י גנובה עשרה אמרינן רואין: לא קנה קנה פחות מג'. דעשוי כדיומא ממש ובלא רואין איכא תיקון מעליא:

הגרות הב"ח
(6) נ"ב' משום דכתיב
למינוח ט"פא כשגש
עשרה תנא רישא בעשר
כשגש עשרה היא ט"פ
ה"חין (3) ט"ה ד"ה מ"י
גונו וכו' אלג קנה קנה
פחות: (3) ד"ה מ"י שלשה
ו"י דל"ן עובי שלשה
גנובה עשרה:

הגרות הב"ח
(6) נ"ב' משום דכתיב
למינוח ט"פא כשגש
עשרה תנא רישא בעשר
כשגש עשרה היא ט"פ
ה"חין (3) ט"ה ד"ה מ"י
גונו וכו' אלג קנה קנה
פחות: (3) ד"ה מ"י שלשה
ו"י דל"ן עובי שלשה
גנובה עשרה:

הגרות הב"ח
(6) נ"ב' משום דכתיב
למינוח ט"פא כשגש
עשרה תנא רישא בעשר
כשגש עשרה היא ט"פ
ה"חין (3) ט"ה ד"ה מ"י
גונו וכו' אלג קנה קנה
פחות: (3) ד"ה מ"י שלשה
ו"י דל"ן עובי שלשה
גנובה עשרה:

הגרות הב"ח
(6) נ"ב' משום דכתיב
למינוח ט"פא כשגש
עשרה תנא רישא בעשר
כשגש עשרה היא ט"פ
ה"חין (3) ט"ה ד"ה מ"י
גונו וכו' אלג קנה קנה
פחות: (3) ד"ה מ"י שלשה
ו"י דל"ן עובי שלשה
גנובה עשרה: